

VBDO-bericht

NIEUWSBRIEF VAN DE VERENIGING VAN BELEGERS VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

11e Jaargang/ Nummer 1/januari-februari 2006

Tien jaar VBDO: een vereniging om trots op te zijn!

Put your money where
your mouth is

Grote beleggers zwakste schakel
op duurzame kapitaalmarkt.

'Mister VBDO' in de voetsporen
van David vs. Goliath

Verantwoord Ketenbeheer
wordt beloond!

V
B
D
O

tukkersconnexion

INHOUDSOPGAVE

VBDO in het kort	3
Zo trots als een pauw!	4
Put your money where your mouth is	5/6/7
VBDO daagt Wijffels uit voor laatste advies	7
Verantwoord Ketenbeheer wordt beloond!	8
Lid in beeld	9
'Mister VBDO' in de voetsporen van David vs. Goliath	10
VBDO in 2016: Toekomststromen...	11
U komt toch ook...?	12

Het VBDO BERICHT is een uitgave van de VBDO, de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling en verschijnt 6 x per jaar.

Teksten: Ad Moerman

Fotografie: William Hoogteyling,
Ramon van Jaarsveld

Vormgeving: Store of Images / Bno

Drukwerk: drukkerij Damen

Oplage: 1500 ex.

Bezoekadres: Markt 7, 4101 BW Culemborg,
Postbus 504, 4100 AM Culemborg. Telefoon:
0345 53 26 53 Fax: 0842 21 87 46, E-mail:
info@vbdo.nl Website: www.vbdo.nl

Kwaliteit van leven voor iedereen

Zeg nou eerlijk. Wat is er nou leuker dan te werken aan een duurzame ontwikkeling. Een ontwikkeling waarbij de kwaliteit van leven voor iedereen er op vooruit gaat. Tenminste dat is wat duurzame ontwikkeling voor mij betekent. Ik denk dan aan al die dingen die nauwelijks energie of grondstoffen kosten en waar mensen toch of juist veel plezier aan beleven. Die hen een betere kwaliteit van leven geven. Voor mij zijn dat Mozart en Alicia Keys. Turner en Matisse. En Die Brücke. Duurzame ontwikkeling is vakmanschap en creativiteit.

Kwaliteit van leven is ook inspirerend onderwijs, tijd voor patiënten in de gezondheidszorg, het is sport, desnoods voetbal, het is groei, maar niet groei vanwege de groei. Niet Brinkhorst's eindeloze pleidooi voor langer en harder werken. Want de Chinezen werken zo hard en wij moeten dus ook harder gaan werken want zij zijn harder gaan werken omdat wij harder zijn gaan werken. Enzovoorts. Dat is leegheid.

Kwaliteit van leven is voor mij ook ondernemen. Iets creëren. Ik voel mij ondernemer, ook al werk ik voor een vereniging.

Maar er moet nog veel gebeuren, willen we alles kunnen doen wat we willen doen. Want u weet ook, de VBDO is nog maar 10 jaar jong. En om onze wilde

plannen uit te kunnen voeren hebben we leden nodig. Velen van u zijn al lid, als particulier of als instelling. Zo niet, ja dan wordt het eigenlijk wel eens tijd.

Uw lidmaatschap is onze reden van bestaan, zowel qua inhoud als qua financiën. Met die ca 1200 leden van nu komen we al een heel eind, maar het is lang niet genoeg!

We willen meer leden, vooral ook particulieren en kleine institutionele beleggers. We hopen dat die de komende vijf jaar dan ook in grote getale komen toestromen. En wellicht kunt u ons daarbij helpen?

Wij bieden onze leden geen schadevergoedingen of claims voor gedupeerde aandeelhouders. Daarvoor kunnen ze uitstekend bij een andere club terecht.

Wij bieden onze leden bevoegenheid. Wij bieden onze leden een stem in die harde kapitaalmarkt. Een stem die hart heeft! Hart voor de natuur, hart voor de toekomst. Hart voor al die mensen op deze aarde die een betere kwaliteit van leven verdienen. Nu en onmiddellijk maar ook straks voor hun en onze kinderen.

“Wij bieden onze leden een stem in die harde kapitaalmarkt.”

VBDO-directeur Piet Sprengers

VBDO in het kort

Op pagina 3 voortaan een nieuwe rubriek: 'VBDO in het kort'. Korte berichten, zodat u in één oogopslag kunt zien waar de VBDO zich elke twee maanden mee bezig houdt. Met het oog op ons jubileum, geven we u een overzicht van de afgelopen tien jaar. Wat deed de VBDO eigenlijk in 1998 en wanneer was nu ook alweer die succesvolle 'Behoud de Groenregeling' actie?

VBDO in 1995

Het begin: 8 september 1995, de oprichting van de VBDO met steun van ASN Bank, Rabobank, SNS, Triodos Bank, VROM en ABF. De vereniging komt voort uit de gedachte dat duurzaam ondernemen onvermijdelijk is en grote mogelijkheden biedt voor financiële instellingen.

VBDO in 1996

De organisatie start met één directeur. Bij de VBDO zijn in 1996 zeven institutionele beleggingsinstellingen aangesloten en zeventien particuliere beleggers. De eerste vragen worden gesteld op de aandeelhoudersvergadering van Shell. Een jaar later publiceert de oliegigant zijn eerste corporate milieuverlag.

VBDO in 1997

De VBDO praat met Shell, Ahold, Hoogovens, KLM en DSM over een corporate milieuverlag en met Aegon, ING, Fortis en Stad Rotterdam over broeikasrisico's voor beleggers.

VBDO in 1998

Pensioenfondsen zijn voor het eerst actief aanwezig op de aandeelhoudersvergaderingen. Het VBDO Platform wordt opgericht: hét platform voor Nederlandse institutionele beleggers op het terrein van duurzaamheid.

VBDO in 1999

De VBDO bezoekt dertig aandeelhoudersvergaderingen per jaar. Inmiddels zijn zeventien institutionele beleggers lid. Onder deze leden zijn: alle grote financiële instellingen in Nederland en alle ethische financiële instellingen. De VBDO neemt actief deel aan het Global Reporting Initiative (GRI) dat tot doel heeft een internationale standaard voor duurzaamheidsverslaglegging te ontwikkelen.

VBDO in 2000

De SER publiceert het rapport 'De winst van Waarden'. De belangstelling voor het maatschappelijk verantwoord ondernemen groeit enorm. Samen met vier Europese partners wordt door de VBDO het European Sustainable and Responsible Investment Forum (Eurosif) opgericht.

VBDO in 2001

We zijn halverwege. De VBDO viert haar vijfjarig bestaan met een succesvol lustrumcongres. SER-voorzitter H. Wijffels spreekt over het groeiende belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

VBDO in 2002

De VBDO organiseert de succesvolle actie 'Behoud de Groenregeling'. Meer dan 16.000 handtekeningen worden aan de staatssecretaris overhandigd. Ook de lobby van de VBDO om het internationale secretariaat van het GRI van Boston naar Amsterdam te halen heeft succes. De geringe politieke aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen staat in schril contrast met de grote belangstelling bij bedrijven.

VBDO in 2003

De VBDO werkt haar visie, missie en strategie uit. Centraal staat het actief werken aan een samenleving waarin sociale, ecologische en economische waarden in balans zijn, waarbij de VBDO de kapitaalmarkt (beleggers en ondernemingen) als haar werkveld ziet.

VBDO in 2004

De VBDO onderzoekt de mogelijkheden om met een 'Duurzaam Stemadvies' te werken. Dit stemadvies geeft zowel de particuliere als de institutionele belegger richting om duurzaam te stemmen tijdens aandeelhoudersvergadering.

VBDO in 2005

VBDO publiceert de kritische resultaten van onderzoek naar de duurzaamheid van pensioenfondsen. Daarnaast neemt de VBDO het initiatief om een tweede lustrumcongres te organiseren. Vanwege het 10-jarig bestaan, wordt dit een feestelijk evenement, 'Show your Colour'. Met 'Show your Colour' wil de VBDO het startsein geven voor Verantwoord Ketenbeheer als onderdeel van haar strategie.

Zo trots als een pauw!

VBDO'ers van het eerste uur in het zonnetje gezet

Zoals het hoort op een verjaardagsfeestje is de VBDO op het lustrumjubileum flink in het zonnetje gezet. Dit vanwege de 'cruciale rol bij de verduurzaming van de kapitaalmarkt' in de afgelopen tien jaar. Ook de mensen achter de VBDO werden niet vergeten. Met name directeur Piet Sprengers nam menig pluim in ontvangst. De 'Don Corleone' van het bedrijfsleven, werd hij zelfs een keer genoemd.

„Een man met een gedurfd idee. De gedachte dat rendement meer is dan alleen snelle winst. Een man die constant aanwezig is op aandeelhoudersvergadering. Zeg als bedrijf maar eens jarenlang 'nee' tegen een organisatie die zich jaar in jaar uit meldt met vragen over duurzaamheid,” zo prees VBDO-bestuurder Lucas Simons de vasthoudende VBDO-directeur. Simons verving de wegens ziekte afwezige voorzitter Gemma Crijns. De werkwijze van Sprengers werd door Simons 'constructieve pressie' genoemd. „Na tien jaar nog steeds fris en eigenwijs. Sorry, ik bedoel natuurlijk eigentijds,” zo schetste Simons de VBDO-directeur tot vermaak van hen die Piet Sprengers ook weleens 'live' meemaken.

Ook van anderen kreeg Sprengers de nodige lof. „Tien jaar geleden nog een vreemde vogel die vragen stelde over het milieu. Nu zijn hij en Peter Paul de Vries de twee constante factoren op menig aandeelhoudersvergadering,” meende Ewoud Goudswaard, directeur van de ASN Bank tijdens een 'talkshow' met Herman Mulder van ABN AMRO. Deze discussie werd met de nodige flair geleid door dagvoorzitter Griselda Molemans, in een vroeger leven bekend als Visser, toen nog presentatrice bij Studio Sport.

„We leven in een klein land. 'Piet' is maar met z'n vieren. Maar de impact van het werk van die vier mensen is veel en veel groter,” vertelde Mulder. „Vier jaar geleden zag je bijeenkomsten met topmensen van banken nog vraagtekens op de gezichten als het ging over sustainability. Nu echt niet meer. Iedereen ziet de noodzaak er van in. Dat is echt mede te danken aan de VBDO en andere ngo's. Ook op dit vlak zien we dus de kracht van de marktwerking.”

Behalve de directeur werd ook Gerdien Dijkstra geprezen voor haar tomeloze inzet. Zij heeft de VBDO als organisatie naar een hoger niveau getild. Verder stond VROM-topambtenaar Pieter Hamelink even in het zonnetje. Het was aan hem te danken dat de VBDO tien jaar geleden een eerste subsidie binnenhaalde. Daarna was het de beurt aan Arnold Abbema (zie 'Lid in Beeld') om in de schijnwerpers te treden. Hij heeft het lidnummer 1, vandaar.

Tot slot mocht Bert Fokkema van Shell naar voren komen voor het in ontvangst nemen van een kleinood. De allereerste jaarvergadering die de VBDO bezocht was die van Shell. „In die tijd

gingen de krakende deuren van onze door ingenieurs bewoonde spelonken open naar de maatschappij. Het zijn mensen als Piet die je in zo'n ingewikkeld proces verder helpen,” zo kreeg Sprengers alweer een veer ingestoken, nu door Fokkema.

Verder was er lof voor de op dat moment nog afwezige Jan Paul van Soest, de vorige baas van Piet Sprengers die hem de ruimte gaf en stimuleerde tot het oprichten van de VBDO en die de vereniging nog steeds tot steun is. Als laatste, aan het einde van een zeer soepel verlopen en inspirerende dag, richtten de schijnwerpers zich nog even op Eefje Verhagen, de jongste telg in de 'VBDO-familie'. Net afgestudeerd, maar ze heeft wel grotendeels in haar uppie de hele jubileumdag tot in de kleinste details perfect georganiseerd. En als er al iets mis ging, dan heeft niemand daar wat van gemerkt. ●

Lucas Simons

Put your money where your mouth is

Grote beleggers zwakste schakel op duurzame kapitaalmarkt

De grote institutionele beleggers zijn verworpen tot de zwakste schakel op de duurzame kapitaalmarkt. Het besef dat een duurzame ontwikkeling economisch en ethisch noodzakelijk is, blijft bij de fondsen ver achter. Binnen de bedrijven waarin de fondsen beleggen is dat besef inmiddels wel volop aanwezig. „De fondsen dragen alleen bij aan het uitbannen van kinderarbeid en het bestrijden van het broeikas effect als het op korte termijn extra rendement oplevert.”

Directeur Piet Sprengers van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) trok deze harde en trieste conclusie op het tienjarige verjaardagsfeest van zijn vereniging donderdag 2 februari in Nunspeet. Sprengers stond op een verder vrolijke dag ook even stil bij 'wat de afgelopen tien jaar niet zo is gelopen als gehoopt.' ▶

“De fondsen dragen alleen bij aan het uitbannen van kinderarbeid en het bestrijden van het broeikas-effect als het op korte termijn rendement oplevert.”

De afgelopen jaren heeft de VBDO veelvuldig de pensioenfondsen tot meer transparantie over hun beleggingsbeleid aangespoord. Dat Sprengers tot nog toe grotendeels bot ving, beschouwt hij als de grootste teleurstelling van het afgelopen decennium. Vandaar de stevige uithaal in zijn feestspeech. In de wandelgangen van het evenement reageerden verschillende fondsbestuurders met een welwillende glimlach en verklaarden ze nog steeds een tegenstelling te zien tussen duurzaamheid en rendement. Gelukkig konden ze de hele dag, in de grote zaal en 's middags in tal van workshops, verhalen aanhoren met de boodschap dat deze houding nogal kortzichtig is.

De VBDO-directeur kreeg aan het einde van de dag stevig bijval van Ruud Treffers van het ministerie van buitenlandse zaken, die Minister voor Ontwikkelingssamenwerking Agnes van Ardenne-van der Hoeven verving. „Het stemgedrag van institutionele beleggers op aandeelhoudersvergaderingen volgt systematisch het zittende management. De fondsen stemmen dus lang niet altijd duurzaam. De institutionele beleggers moeten hun deuren openen voor overleg met ngo's, zoals de VBDO, voor overleg over hun stemgedrag. Zo krijgen ze een 'license to vote'. Of zoals Van Ardenne het onlangs verwoorde: 'put your money where your mouth is',” zo sprak Treffers de pensioenfondsen streng toe.

Uit de Verenigde Staten was Jonathan Lash ingevlogen. Hij is directeur van het World Resources Institute en geldt als een autoriteit in de financiële wereld. Lash schetste een zeer somber beeld van de toestand van de wereld als gevolg van allerlei milieuproblemen. Veelal veroorzaakt doordat de mens in al zijn vleit de natuurlijke dynamiek nogal verstoort. Deze problemen brengen grote bedrijfsrisico's met zich mee. De tsunami

Jonathan Lash

richtte enorme economische schade aan omdat de mangrovebossen zijn vernield om brede stranden te krijgen. Die bossen kunnen negentig procent van de kracht van z'n vloedgolf absorberen. Orkaan Katrina was mede zo krachtig omdat de temperatuur van het zeewater in de Golf van Mexico hoger is dan ooit. En zo liet Lash het ene na het andere tot grote somberheid stemende voorbeeld de revue passeren.

Maar hij ziet ook kansen: bedrijven die veel investeren in mens, milieu en in een duurzame productieketen doen het beter dan de achterblijvers, betoogde Lash. „Bedrijven als Toyota die investeren in duurzaamheid, doen dat niet omdat de directeuren ineens 'groen' zijn geworden. Nee, dat zijn gewoon goede zaken lui,” aldus Lash. „De milieurisico's zijn enorm. Maar de economische kansen ook.”

Lash, een voormalig adviseur van Bill Clinton en als 'groene adviseur' een graag geziene gast in de directiekamers van de grote leidende

bedrijven in de Verenigde Staten, uitte stevig kritiek op de overheden wereldwijd. Net als de pensioenfondsen laten ook regeringen het er te vaak bij zitten, meent hij. „Vroeger was het bedrijfsleven de vijand van de milieubeweging en de overheid de natuurlijke bondgenoot. Nu is dat heel vaak andersom,” betoogde hij. „Als Jean Claude Trichet de alarmbel zou luiden dat de meeste seinen op rood staan, dan zouden binnen de kortste keren de regeringen aan het werk gaan om zaken te keren. Maar als, zoals negen maanden geleden gebeurde, 1400 gerenomeerde wetenschappers in VN-verband groot alarm slaan over dat het verkeerd gaat met onze ecosystemen dan gebeurt er hoegenaamd niets. Terwijl de economische schade nu ook al enorm is.”

Het jubileumcongres stond in het teken van het verantwoord ketenbeheer. Een nieuw speerpunt van de VBDO die de komende jaren bedrijven ook gaat aanspreken op het al dan niet duurzame gedrag van leveranciers. Steeds

Ruud Treffers

meer bedrijven besteden steeds meer uit, veelal naar lage lonen landen. Het onderwerp 'ketenbeheer' wordt dus van steeds groter belang voor beleggers. Maar ook voor de consument die graag duurzame geproduceerde producten koopt. Dit jaar voert de VBDO voor het eerst de Verantwoord Ketenbeheer Benchmark uit. In eigen huis is een systematiek ontwikkeld om te 'meten' welk bedrijf de productieketen het best op orde heeft. De winnaar krijgt komend najaar de Verantwoord Ketenbeheer Award uitgereikt, een fraai kunstwerkje dat op congres al even te zien was.

„De komende vijf jaar gaan wij de vijftig grote beursgenoteerde bedrijven ook op het gebied van ketenbeheer de maat nemen met onze nieuwe benchmark. Deze rol matigen wij ons aan. En als ze het niet eens zijn met hoe wij ze beoordelen dan komen ze maar naar ons toe. Dan gaan we daarover in gesprek. Wij willen de richting aangeven met oog voor de dilemma's van het bedrijfsleven. Niet alle problemen zijn een, twee, drie oplosbaar,” sprak Sprengers. „De afgelopen jaren hebben we gepleit voor meer transparantie. Dat is nu 'mainstream' geworden. Verantwoord ketenbeheer moet over vijf jaar 'mainstream' zijn. We zullen overigens eerst vooral kijken naar de inspanningen van bedrijven op dit gebied en nog niet naar de daadwerkelijke prestaties,” beloofde Sprengers, die tot opluchting van de zaal de achttien indicatoren van de nieuwe benchmark niet uitgebreid behandelde op het VBDO-feestje, door hem zelf betitelt als het 'VBDO-stakeholders-overleg'.

'Zo'n Ketenbeheer Award, zou dat nou helpen om de wereld duurzamer te maken?', zou je je kunnen afvragen. Binnen het VBDO-bestuur en de directie bestaat daar geen enkele twijfel over. Zo herinnerde Lucas Simons in zijn inlei-

ding de zaal nog even aan het geweldige succes van de afgelopen tien jaar. In 1996 rapporteerden slechts vier bedrijven over duurzaamheidsprestaties. Over 2004 waren het er al drieëntwintig en allemaal volgens de GRI-richtlijnen. „Een rendement van 600 procent. Dat is niet gek. Benchmarks en ratings hebben bijgedragen aan deze groei. Er ontstaat als vanzelf een race naar de top. Met de VBDO in de rol van aanjager en gids. De achterblijvers zullen we aanjagen en de koplopers belonen. U denkt misschien het loopt niet zo'n vaart. Maar pas op, voordat u het weet staat Piet Sprengers ook bij u op aandeelhoudersvergadering met zijn vragen,” dreigde Simons richting de directiekamers. ●

“Bedrijven als Toyota die investeren in duurzaamheid, doen dat niet omdat de directeuren ineens groen zijn geworden. Dat zijn gewoon goede zakenlui.”

Speeches en presentaties van het lustrumevenement 'Show your Colour' kunt u downloaden op onze website www.vbdo.nl.

Hier kunt u ook de foto's van deze sprankelende dag bekijken, nabestellen of versturen als e-card.

VBDO daagt Wijffels uit voor laatste advies

VBDO-directeur Piet Sprengers daagt SER-voorzitter Herman Wijffels uit om nog één keer een belangwekkend advies uit te brengen. Dat zou 'De Winst Van Verantwoord Ketenbeheer' kunnen gaan heten. Wijffels kan dan nog één keer schitteren voordat hij op 1 april vertrekt naar zijn nieuwe baan bij de Wereldbank in Washington.

Sprengers deed de oproep voor 'een prachtige laatste actie'. Het idee was van Gemma Crijns, voorzitter van het VBDO-bestuur, om de SER ook dit keer bij het VBDO-lustrum te betrekken. Vijf jaar geleden, bij het vorige lustrum in het Amsterdamse Nemo aan het IJ, stond het toen net uitgebrachte SER-advies 'De Winst Van Waarden' centraal. De SER aanroepen zou kunnen uitgroeien tot een traditie op lustrumfeesten van de VBDO, grapte Sprengers.

In het advies van vijf jaar geleden stond het begrip 'transparantie' centraal. Toen de belangrijkste speerpunt van de VBDO. Transparantie is sindsdien 'mainstream' geworden. Voor de komende vijf jaar heeft de VBDO 'ketenbeheer' als nieuwe speerpunt aangewezen. En het zou in de ogen van Sprengers een mooie laatste actie van Wijffels kunnen zien om ook nu de VBDO een steuntje in de rug te geven zodat ook verantwoord ketenbeheer de gewoonste zaak van de wereld kan worden. ●

Verantwoord Ketenbeheer wordt beloond!

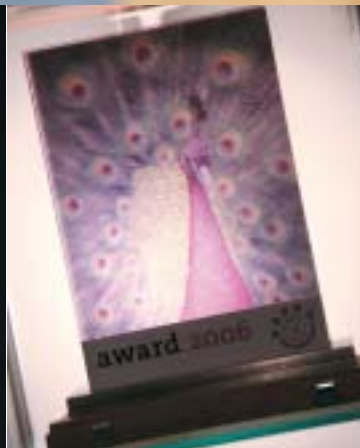
De jury is nog in beraad

Jan van der Kolk

Een rode loper zal er niet aan te pas komen, maar de VBDO presenteert dit jaar wel haar eerste Award ooit. De VBDO Verantwoord Ketenbeheer Award wordt toegekend aan het 'beste jongetje' uit de klas van vijftig beursgenoteerde bedrijven. Het bedrijf dat het beste scoort op de Verantwoord Ketenbeheer Benchmark mag de Award in het najaar van 2006 in ontvangst nemen. We spraken met jury-voorzitter Jan van der Kolk over zijn zware taak om uiteindelijk één winnaar te selecteren

Zoals het een onafhankelijk voorzitter betaamt, waagt Jan van der Kolk zich niet aan een voorspelling over welk bedrijf dit najaar de eerste VBDO Verantwoord Ketenbeheer Award in de wacht gaat slepen. Hij wil zelfs niet kwijt welk van de vijftig beursgenoteerde bedrijven het beslist niet wordt. „Alles wat ik zeg, zou kunnen duiden op vooringenomenheid. Bovendien ken ik nog lang niet alle bedrijven even goed. Dus aan voorspellingen waag ik me niet,” zegt Van der Kolk. Op dit moment is Van der Kolk nog in zijn eentje de jury voor de

toekenning van de Award komend najaar. „Maar ik ben met een dame en een heer in gesprek om de jury te komen versterken. Ook over wie dat zijn doe ik nu nog geen uitlatingen. Ze zijn echter van onbesproken gedrag,” lacht de voorzitter, een oude bekende van VBDO-directeur Piet Sprengers. Begin jaren negentig werkten ze samen aan een opdracht voor VROM.

Jan van der Kolk stond aan de wieg van de aandacht voor ketenbeheer in Nederland. Reeds in 1995 deed hij samen met Reinier de Man in opdracht van het ministerie van economische zaken een onderzoek naar het onderwerp. „Daarover verscheen het boekje 'Milieugericht Ketenbeheer'. Met enige trots kan ik zeggen dat dit boekje eigenlijk nog steeds een goede handleiding is om grip te krijgen op de productieketen.”

In die tijd werkte Van der Kolk al voor KPMG. Tot afgelopen najaar als directeur van de afdeling Sustainability, een afdeling van veertig mensen. „Ik ga nu verder als zelfstandig adviseur. Na ruim twintig jaar erg hard werken was ik toe aan meer vrijheid en een normale werkweek. Ook al is dat laatste misschien wel tijdelijk. In ieder geval heb ik nu tijd voor een aantal onbetaalde maatschappelijke functies. Zoals het jury-voorzitterschap. Ook zet ik me in voor de Stichting Samenleving en Bedrijf. Op deze manier ervaar ik meer balans in het leven,” vertelt Van der Kolk.

Op de vraag van Piet Sprengers of hij voorzit-

ter wilde zijn, heeft Van der Kolk niet hoeven na te denken. Het is zijn onderwerp. En het wordt van steeds groter belang nu bedrijven steeds meer productie uitbesteden. „Het is ook een lastig vraagstuk. Tot hoever kun je bedrijven aanspreken op wat er eerder in de keten gebeurt. Is een bedrijf ook aan te spreken op wat er bij de toeleverancier van de toeleverancier van de toeleverancier gebeurt? Ketenbeheer is een proces dat nog volop in ontwikkeling is, maar wat binnen een jaar of vijf bij de grote concerns heel normaal wordt om over te rapporteren, bij sommige is dat al zichtbaar. We zullen de eerste jaren de bedrijven vooral beoordelen op de vraag of bedrijf de keten goed in beeld heeft en de nodige managementmaatregelen heeft getroffen en daar openbaar over rapporteert. De prestaties komen later aan de orde,” stelt de voorzitter, die het een goede zaak vindt zich te beperken tot de vijftig grote beursgenoteerde bedrijven: „Die hebben de macht, de kennis en de invloed om als eersten dingen te veranderen.” ●

Lid in Beeld

De VBDO kan niet zonder haar leden en wil wel eens weten: 'Wie zijn al deze mensen en wat beweegt hen?' In dit nummer Arnold Abbema (67) uit Reeuwijk. Toen hij eind jaren '80 als concerncontroller werkte bij de NMB kreeg hij 'de gelegenheid om andere dingen te gaan doen'. Die kans liet hij zich niet ontglippen. Hij was daarna betrokken bij Oikocredit, Max Havelaar, bij een Wereldwinkel, een windcoöperatie en hij is initiator van een goed draaiende kringloopwinkel. Abbema heeft het VBDO-lidnummer 1. „Ik denk dat ze in het begin op een gegeven moment de namen op alfabet hebben gerangschikt. Daardoor werd ik nummer één,” lacht hij.

1. Hoe heeft u de VBDO leren kennen?

„In allerlei gremia kwam ik tien, vijftien jaar geleden de pioniers tegen die bezig waren op het gebied van duurzaamheid. Ik kende Piet Sprengers dus al voordat de VBDO bestond. Daar komt bij dat ik oprichter ben geweest van het allereerste duurzame beleggingsfonds van Nederland; het ABBEMAFOND\$, een beleggingsfonds van de familie. Dus het sprak mij wel aan dat iemand zich in breder verband met duurzaam beleggen ging bezighouden.”

2. Waarom bent u lid geworden?

„Ik vind de koppeling tussen duurzaamheid en beleggen heel interessant. Als zich dan een organisatie als de VBDO aandient die zich sterk wil gaan maken om de kapitaalmarkt te verduurzamen, dan verdient dat een lidmaatschap. Ik heb zelfs een tijd lang als vrijwilliger voor de VBDO aandeelhoudersvergaderingen bezocht.”

3. Wat doet u nog meer duurzaam?

„Ik ben sterk betrokken bij de windenergiewereld. Zo ben ik bestuurder van een windmolencoöperatie met duizend leden. Bij Ouderkerk aan den Amstel hebben we net een hele grote staan. Een twee megawatt-turbine met een masthoogte van vijftientig meter (www.windvogel.nl). De opgewekte energie verkopen we aan een handelaar in groene stroom. Bij Echte Energie koop ik natuurlijk ook privé mijn elektriciteit.”

4. Wat is uw minst duurzame activiteit?

„Een activiteit waarvoor ik me eigenlijk zou moeten schamen, die heb ik niet. Daar zou ik meteen mee stoppen als ik h'm had. Waar ik niet helemaal gelukkig mee ben, is dat ik weleens een bos bloemen koop. Bloemen worden niet echt duurzaam geproduceerd. Chrysanten zijn bijvoorbeeld de meest vervuilende bloemen die te koop zijn. Als je het

goed wilt doen dan moet je eigenlijk alleen bloemen van het seizoen kopen. Natuurlijk rijd ik ook een auto, hooguit acht- of negenduizend kilometer per jaar. Dat weer wel.”

5. Wat is goed aan de VBDO?

„Knap van de VBDO vind ik dat ze maar blijven doorgaan. De vereniging presenteert zich met een heldere en gefundeerde boodschap en heeft zich inmiddels een stevige positie verworven. Er wordt naar de VBDO geluisterd. Wat ik ook goed vind, is dat de VBDO de discussie niet alleen in het openbaar op aandeelhoudersvergadering aangaat, maar deze ook voert in de beslotenheid van de directiekamers van de grote bedrijven. Dat doen ze op een gedegen wijze.”

6. Wat zijn de verbeterpunten?

„Ik sta een beetje te ver af van de VBDO om hier een oordeel over te hebben. Als ik aanbevelingen doe wil ik dat gefundeerd doen en anders liever niet. Maar er schiet me nu wel spontaan wat te binnen. De VBDO richt zich alleen op duurzaamheid bij grote bedrijven. De overheid is eigenlijk ook een heel erg groot bedrijf. Misschien zou de VBDO zich ook daar eens op moeten richten, Sprengers zou best bij overheden zijn eetje kunnen gaan leggen. Maar dat zal wel niet passen binnen de doelstellingen van de vereniging.”

7. Welke duurzaamheidsknoop moet de politiek snel doorhakken?

„Zoals gezegd, ik ben een fervent voorstander van windenergie. De politiek werpt momenteel obstakels op en probeert windenergie in een kwaad daglicht te stellen. Daarbij bestaat volgens mij een verborgen agenda, die overigens inmiddels niet meer zo verborgen is. Men probeert kernenergie weer op de agenda te krijgen. Daarbij wordt ontzettend veel onzin verkocht en de vergelijkingen die getrokken worden zijn volledig scheef. Zo wordt er altijd gewezen op de subsidies dankzij welke windenergie kan bestaan. Maar ze vertellen er

nooit bij hoeveel overheidsgeld er naar kernenergie gaat. Verder vind ik dat de overheid met fiscale instrumenten veel meer zou moeten doen aan het stimuleren van duurzaamheid.”

8. Wat is uw kostbaarste bezit?

„Dat ligt toch echt op het immateriële vlak. Mijn vrouw, kinderen en kleinkinderen dus. Oh, ik heb mezelf nog niet genoemd. Toen ik stopte met werken zagen we op het materiële vlak geen problemen, we zouden eventueel gewoon ons huis en de boot verkopen. Dat is gelukkig niet nodig geweest. Nu kan ik enorm genieten van onze elektrisch aangedreven 18-voets sloep waarmee we op de Reeuwijkse plassen varen. Ook geniet ik enorm van mijn Gazelle toerfiets waarmee ik lange afstanden fiets.”

9. Heeft u een zwakke plek als het om geld gaat?

„Dit is echt een moeilijke vraag. Eigenlijk heb ik alleen een gat in mijn hand als het nodig is. Ik ga graag met mijn vrouw een weekendje uit en dat doen we dan ook echt goed. We kiezen dan liever voor een suite in plaats van een doorsnee hotelkamer.”

10. Geeft u geld aan goede doelen?

„Die lijst is vrij lang. Maar het meest trots ben ik wel op onze kringloopwinkel hier op het dorp. Daar werken vijftientig vrijwilligers en met elkaar hebben we vorig jaar 40.000 euro uitgekeerd aan allerlei goede doelen hier in de buurt. Van bejaardenfeestje tot een uitje voor gehandicapten. Het bestuur van de kringloopwinkel is de grootse mecenas van het dorp. Dat we dit kunnen doen, daar ben ik bijzonder blij mee.”

“Ik kende Piet Sprengers al als pionier op het gebied van duurzaamheid voordat de VBDO bestond.”

'Mister VBDO' in de voetsporen van David vs. Goliath

Het toekomstbeeld van een bevlogen VBDO directeur

Over tien jaar bestaat de VBDO er twintig. Als directeur Piet Sprengers dagdroomt over 'hoe de vlag er bij hangt' in 2016 dan werken op 'het hoofdkantoor in Culemborg' tegen die tijd tien mensen in plaats van de huidige vier. Of hij er dan zelf nog bij is, daar kan hij zich moeilijk een voorstelling van maken. „Er zou dan eigenlijk een jonge vrouw of vent moeten zitten. Maar ik ben nu 47 en voel me nog steeds jong en ben nog altijd even enthousiast. Misschien is dat over tien jaar ook nog zo,“ lacht hij. „Maar natuurlijk denken we soms na over de vraag of wat goed is voor de VBDO ook goed is voor mij. En andersom.“

Sprengers is de geestelijke vader van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling. 'Mister VBDO' kwam begin jaren negentig met het idee om aandeelhouders die verder kijken dan het geldelijke gewin op de korte termijn een stem te geven en richtte de VBDO op. Ondanks de omvang is de vereniging in de eerste tien jaar uitgegroeid tot een landelijke autoriteit waarna in de directiekamers van de grote beursgenoteerde bedrijven en bij diverse overheden goed wordt geluisterd.

„Ik zie de VBDO niet als de muis die tegen de olifant zegt 'wat stampen we hard'.“

„We staan momenteel aan het begin van een ontwikkeling die aandeelhouders steeds meer invloed zal geven. De relatie tussen aandeelhouder en bedrijf wordt steeds intensiever en complexer en dan is het goed dat we laten zien dat er ook aandeelhouders zijn die naar de lange termijn kijken. De stem van die aandeelhouder wil ik graag blijven organiseren en de noodzaak wordt alleen maar groter. De afgelopen tien jaar is er al veel ten goede veranderd, maar de grote stappen voorwaarts moeten nog worden gemaakt. Een echt duurzaam werkende kapitaalmarkt is nog ver weg,“ vertelt Sprengers als hij vooruitblijkt naar het 20-jarige VBDO-lustrumfeest.

De afgelopen tien jaar stonden in het teken van het vergroten van de transparantie. Eerst op milieu- en later ook op sociaal gebied. Inmiddels brengt meer dan de helft van de grote AEX-bedrijven een duurzaamheidsverslag uit. Voor Sprengers het moment om verder te gaan. „Er is voldoende momentum op dat gebied. De VBDO is echter altijd een organisatie geweest die dingen in gang zet; die als een soort breekijzer fungeert. Daarom gaan wij onze aandacht nu meer verleggen naar het maatschappelijk verantwoord ketenbeheer. Binnen vijf jaar moeten de grote bedrijven op dit gebied de grootste stappen hebben gezet.“ Een andere toekomstig thema wordt wellicht het onderwerp 'innovatie'. Meer aandacht voor de investeringen van bedrijven in ontwikkelingen die bijvoorbeeld een nieuwe duurzame energievoorziening dichterbij brengen; de brandstofcel, oplosbare zonnecellen, mini-warmtekrachtkoppeling-installaties of een waterstofeconomie. „Bedrijven als Shell steken nu veel geld in het opkopen van eigen aandelen. Dat is leuk voor het korte termijn gewin van beleggers, maar steek potverdorie dat geld nu eens in nieuwe toekomstbestendige ontwikkelingen. In de directiekamers heerst nog te vaak de mentaliteit van 'het lost zich wel op'. Dat is niet zo. Iedereen zal zijn verantwoordelijkheid moeten nemen,“ zegt Sprengers die echt boos wordt over deze gemakzucht. „We kunnen niet blijven denken 'dat doet een ander wel'.“

Een al jarenlang gekoesterd verlangen is dat de VBDO, die het imago heeft van een elitaire organisatie met een hoog abstractie-niveau, meer particuliere leden krijgt. „We zullen nog meer aan communicatie gaan doen. Het VBDO Bericht vaker uitbrengen, meer leuke weetjes op de website. Onze leden zullen ook vanuit de leunstoel met een druk op de knop hun duurzame stem uit kunnen gaan brengen op aandeelhoudersvergaderingen. We zullen de VBDO leuker moeten maken voor een bredere groep mensen. Maar tegelijk zal de consument ons niet snel vinden bij de uitgang van

Albert Heijn omdat daar giftige bananen worden verkocht. Als je daar staat ben je te laat. Die giftige bananen zijn het gevolg van een beslissing van jaren eerder om het beleggersrendement hoger te waarderen dan het milieubelang. Wij willen op dat moment de directies blijven aanspreken.“

De vraag of het allemaal nog goed komt met de wereld is aan Sprengers goed besteed. Hij ziet ook de opkomende economieën van landen als China, Brazilië, India, Rusland en straks misschien Afrika ook nog, met alle sociale- en milieuproblemen die daarbij horen. „Het gaat heel langzaam. Twee stappen vooruit en dan weer eentje achteruit. Maar ik ben een aardsoptimist. Ik zie de VBDO niet als de muis die tegen de olifant zegt 'wat stampen we hard'. Ik vergelijk ons liever met David en Goliath,“ zegt hij strijdvaardig. „Maar er ligt nog een lange weg voor ons.“ Bovendien is 'David' groter dan alleen 'Piet Sprengers'. De VBDO lijkt soms erg zwaar te leunen op de tomeloze inzet van de directeur. Volgens Sprengers is dat een gevolg van beeldvorming. „De directeur is nu eenmaal het gezicht naar buiten. Maar we hebben inmiddels drie hele goede mensen op kantoor die alle ins en outs kennen. Ik zou zo een paar weken weg kunnen. Bovendien zijn we financieel kerngezond en hebben we heel veel trouwe leden. Zo'n beetje elke institutionele belegger die we als lid zouden willen hebben is bovendien lid. Er is dus veel meer continuïteit in deze organisatie dan alleen Piet. En dat wordt de komende tien jaar alleen maar beter,“ voorspelt de directeur. ●

VBDO in 2016: Toekomstdromen... Medewerkers aan het woord.

Gerdien Dijkstra
projectmanager

“Over tien jaar zitten we in Amsterdam of Utrecht, hebben we 10.000 particuliere leden en 200 institutionele. De kernactiviteit van de

VBDO bestaat in 2016 uit het beoordelen van de duurzaamheidsprestaties van beursgenoteerde ondernemingen, op basis van sectorspecifieke benadering. Niet alleen grote beursgenoteerde ondernemingen, maar ook de kleine.

Transparantie door ondernemingen is allang vanzelfsprekend en de VBDO publiceert lijsten van de beste en slechtste ondernemingen per sector en/of thema. Andere belangrijke thema's zijn: schoon water, leefbaar loon, duurzame

energie, maatschappelijke meerwaarde van ondernemingen en duurzaamheid van producten en diensten. Daarnaast biedt de VBDO extra diensten voor particuliere beleggers, zoals stemvolmachten. Ook is er een VBDO keurmerk voor duurzame beleggingsfondsen die aan bepaalde randvoorwaarden voldoen. Tenslotte noem ik nog even de VBDO beleggingsrekening die alle Nederlandse banken aanbieden: dat is een VBDO abonnement in combinatie met een portefeuille van neutrale en duurzame ondernemingen waar klanten zelf uit kunnen kiezen.”●

Ernst van Weperen
projectmanager

“Over tien jaar heeft de VBDO negentig procent van de beursgenoteerde onderneming

overtuigd van de noodzakelijkheid van duurzame verslaglegging. We hebben een professionaliteitslag gemaakt waardoor ons ledenbestand is gegroeid naar 5000 leden. De drukte op kantoor wordt door tien medewerkers aangepakt.

De VBDO gaat wereldwijd en is de drijvende kracht achter het internationale onderzoeksteam van Eurosif dat ondernemingen nauwkeurig in de gaten houdt inzake hun verantwoord ketenbeheer. Zoals de VBDO tien jaar geleden al verkondigde is de olieprijs naar meer dan

honderd euro per vat gestegen, de allerlaatste olievaten worden vermoedelijk over tien jaar voor honderdvijftig euro per stuk van de hand gedaan. Dan is de koek op! Doordat de VBDO afgelopen jaren op de vergadering van aandeelhouders herhaaldelijk heeft aangedrongen op het ontwikkelen van alternatieve energiebronnen, heeft Shell besloten haar naam statutair te wijzigen in de koninklijke kernfusie maatschappij. De recordwinst van vijftig miljard verrast de VBDO en haar uitgebreide schare van vijftig institutionele leden helemaal niks.”●

U komt toch ook...?

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering VBDO

De tiende Algemene Ledenvergadering van de VBDO staat voor de deur. Omdat het ons jubileumjaar is, hebben we een aantal verrassingen voor u in petto.

Naast de vaste vergaderpunten en het jaarverslag van 2005 dat aan de orde komt, willen we ook ons tienjarig bestaan een beetje met u vieren. Een feestelijk tintje dus. We nodigen al onze leden dan ook uit om de vergadering bij te wonen, want zonder u waren we lang niet zo ver gekomen!

Voor aanmeldingen kunt u een e-mail sturen naar:

eefje.verhagen@vbdo.nl of bellen met 0345 - 53 26 53.

Vermeld u hierbij uw naam en/of lidnummer. Na aanmelding ontvangt u van ons een bevestiging.

Algemene Ledenvergadering 2006

Datum: 31 maart 2006

Tijd: 's middags

Locatie: Theater de Fransche School,
Culemborg

Bij de Algemene Ledenvergadering zijn het voltallige bestuur en alle medewerkers van de VBDO aanwezig.

Leden-Voordeel-Leden-Voordeel-Leden-Voordeel-Leden-Voordeel-Leden-Voordeel-

Wij bieden onze leden een stem in de harde kapitaalmarkt

Vindt u het ook belangrijk dat bedrijven rekening houden met mens en milieu? Dat ze hart tonen voor de natuur, voor de toekomst en voor al die mensen op deze aarde die een betere kwaliteit van leven verdienen?

De VBDO vertegenwoordigt duurzame beleggers op aandeelhoudersvergaderingen. Wij treden in gesprek met en stellen kritische vragen aan de directies van grote beursgenoteerde ondernemingen over het gevoerde milieu- en sociaal beleid.

Wordt ook lid van de VBDO als u uw stem (letterlijk en figuurlijk) niet verloren wilt zien gaan. Naast een 'Duurzaam Stemadvies', dat richting geeft om duurzaam te stemmen tijdens aandeelhoudersvergaderingen, bieden wij onze leden nog meer:

- Het VBDO Bericht, dat zesmaal per jaar verschijnt en u op de hoogte houdt van alle VBDO activiteiten.
- Reducties op diverse bijeenkomsten voor duurzame beleggers.
- De Duurzaam Geld Gids 2006. Deze gids geeft u een goed overzicht van alle duurzame financiële producten die in Nederland beschikbaar zijn, en is zo een handig hulpmiddel bij het bepalen van al uw financiële activiteiten.
- Een speciaal cadeautje om u welkom te heten.

U kunt lid worden van de VBDO door het inschrijvingsformulier op onze website www.vbdo.nl in te vullen.

